

COVID-19-uitgaven in de Duitstalige Gemeenschap

Performance en compliance audit

Gepubliceerd: 20.5.2022

VOLLEDIG VERSLAG (DE)

Wat wij hebben beoordeeld en waarom

In maart 2020 voerde de Nationale Veiligheidsraad in België een sanitaire strategie in om de verspreiding van het coronavirus te beperken. Deze strategie werd onmiddellijk geflankeerd door socio-economische steunmaatregelen aan de getroffen ondernemingen en particulieren. Wij verrichtten een transversale audit van alle door federale en regionale overheden vastgestelde socio-economische steunmaatregelen. We onderzochten de totstandbrenging, opvolging en evaluatie van socio-economische steunmaatregelen, alsook de organisatie van zowel het reglementaire kader als de controle op de correcte toekenning van de steun. We onderzochten ook de uitgaven tijdens de pandemie om de naleving van de regels inzake overheidsopdrachten te controleren.

In 2020 en 2021 heeft de Duitstalige Gemeenschap 30 maatregelen goedgekeurd ter ondersteuning van particulieren en ondernemingen, voor een totaalbedrag van 19,5 miljoen EUR. Twee derde van de maatregelen bestond uit toewijzingen aan lokale besturen, alsook toelagen en subsidies om verschillende segmenten van de samenleving te helpen het hoofd te bieden aan de uitdagingen als gevolg van de pandemie. Deze maatregelen omvatten ook subsidiegaranties om de impact van de crisis op de wijze waarop exploitatiesubsidies voor ondernemingen werden berekend, teniet te doen.

Wat wij hebben geconstateerd

Hoewel de verschillende overheden een overleg- en coördinatiesysteem hebben opgezet voor het beheer van de volksgezondheids crisis, is er geen dergelijk systeem opgezet om de socio-economische aspecten ervan te beheren. Het gebrek aan systematisch overleg en coördinatie leidde tot onvoldoende coherentie tussen steunmaatregelen van verschillende bestuursniveaus. Het leidde ook tot een verhoogd risico op over- of ondersubsidiëring.

In de Duitstalige Gemeenschap werd het gebrek aan coördinatie op nationaal niveau verzacht door informeel contact met andere bestuursniveaus en het gebruik van bestaande databanken.

Wij constateerden dat de kwaliteit van het besluitvormingsproces van de Duitstalige Gemeenschap niet werd beïnvloed door de crisis en werd versterkt door de rechtstreekse betrokkenheid van het parlement bij de selectie van maatregelen.

Door de gemeenten echter verantwoordelijk te stellen voor besluiten over de criteria voor de toekenning van steun, heeft de regering van de Duitstalige Gemeenschap afstand gedaan van haar regelgevende bevoegdheid. Dit betekende ook dat zij haar bevoegdheid om te beslissen hoe de steun daadwerkelijk werd toegekend, heeft verloren.

Uit onze beoordeling van maatregelen in verschillende beleidsdomeinen is gebleken dat er ruimte is voor verbetering van de wijze waarop het reglementaire kader steunmaatregelen koppelt aan moeilijkheden voor aanvragers, en voor meer inkomenstoetsing. Ook bleek dat het verstrekken van renteloze leningen niet de meest kosteneffectieve aanpak was, gezien de kosten voor de Duitstalige Gemeenschap.

Wat betreft de bijstand aan personen constateerden we ook een gebrek aan duidelijke richtsnoeren voor overheidsinstanties en tekortkomingen in de gegevenscontroles. Bovendien was de verzameling door de Duitstalige Gemeenschap van de voor de uitvoering van de controles benodigde informatie noch systematisch, noch gestructureerd, met name wat de bijstand aan particulieren betreft.

De Duitstalige Gemeenschap voerde geen financieel toezicht van COVID-19-maatregelen uit met behulp van een afzonderlijke begroting, specifieke basisvergoedingen of systematische kostenberekening. Door dit gebrek aan toezicht konden de werkelijke kosten van de pandemie voor de Duitstalige Gemeenschap niet nauwkeurig worden berekend.

Op het gebied van overheidsopdrachten moesten sommige aankopen onder bijzonder moeilijke omstandigheden worden gedaan. Het gebruik van uitzonderlijke procedures en sommige stappen in die procedures werden niet altijd voldoende toegelicht of gedocumenteerd. De vastgestelde tekortkomingen ondermijnden niet alleen het beginsel van transparantie, maar verhinderden ook uitgebreide controles achteraf.

Wat wij concludeerden

De Duitstalige Gemeenschap heeft snel gereageerd op de COVID-19-pandemie door na de gezondheidsmaatregelen van de federale regering een aantal socio-economische steunmaatregelen te nemen.

Om onze bevindingen naar behoren aan te pakken, hebben wij een aantal aanbevelingen geformuleerd met betrekking tot de catalogisering, de coördinatie, de totstandkoming, het reglementaire kader, de controle alsook de opvolging en evaluatie van socio-economische steunmaatregelen.